

อุทาหรณ์ก่อนทำผิด

เพราะรักจึงต้องบอก
บอกก่อนที่ใครบางคนจะทำผิด

ฉบับที่ ๗ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๓

“สิทธิ์หัวใจ ยากห้าม เมื่อยามคิด แต่สะกิด กังวล ยามตนเปลอ ชูทางใจ ใจเป็นชู หดหู่เออ เหมือนละเมอ ในมานหมอก ชอกข์ทรวง”^๑

สวัสดิ์ศรีรับท่านผู้อ่าน เนื่องด้วยกลุ่มวินัยมีภารกิจหลากหลาย จึงทำให้อุทาหรณ์ก่อนทำผิด ฉบับนี้ล่าช้าไปบ้างเล็กน้อย อุทาหรณ์ก่อนทำผิดฉบับนี้ เราพบกันในเดือนกุมภาพันธ์ เดือนแห่งความรัก ตรงตาม concept ของกลุ่มวินัย “เพราะรักจึงบอก บอกก่อนที่ใครบางคนจะทำผิด” เมื่อเป็นเดือนแห่งความรัก ผู้เขียนจึงขอนำเสนอเรื่องของความรัก แต่เป็นความรักในรูปแบบหนึ่ง ซึ่งไม่เป็นที่ต้องการของใครหลายคน และหลายคนไม่ประสงค์ให้เกิดขึ้นกับตัวเองหรือบุคคลที่ตัวเองรัก นั่นก็คือ ความรักในรูปแบบของ “ชู” ครับ

“ชู” ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน หมายถึง คู่รัก ผู้ล่วงประเวณี การล่วงประเวณี ชายที่ร่วมประเวณีด้วยเมียเขาเรียกว่า “เป็นชู” ส่วนหญิงที่ยังมีสามีอยู่แล้วร่วมประเวณีกับชายอื่น เรียกว่า “มีชู” และ “ชูสาว” หมายถึงการ รัก ๆ ใคร่ ๆ เชิงกามอารมณ์ ส่วนการแอบรักคนมีเจ้าของไม่น่าจะเข้าเกณฑ์นี้ครับ...

ชูกับสังคมไทยอยู่คู่กันมานานแล้วนะครับ จะเห็นได้จากกฎหมายไทยในอดีต เช่น กฎหมายตราสามดวง ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้มาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช (รัชกาลที่ ๑) แต่ปัจจุบันได้ยกเลิกไปแล้ว ในพระไอยการลักษณะฝัวเมียได้กำหนดความสัมพันธ์ของฝัวเมียตามรูปแบบของประเพณีนิยม โดยอนุญาตให้ชายมีเมียได้หลายคน และแบ่งเมียเป็น ๓ ชั้น คือ เมียที่พ่อแม่กุ่มมีให้เป็นเมียชาย เรียกว่า “เมียกลางเมือง” เมียที่ชายขอมมาเลี้ยงเป็นอนุภรรยาหรือเมียน้อยเรียกว่า “เมียกลางนอก” และเมียที่ชายซื้อหรือไถ่มาเรียกว่า “เมียกลางทาศี” ส่วนการเป็นชูหรือมีชูนั้น ตามกฎหมายตราสามดวงมีโทษอยู่หลายระดับ แต่โทษหนักส่วนใหญ่มุ่งลงที่ฝ่ายหญิงเสียมากกว่า เช่น เมื่อเมียมีชูโดยเอาชายชูมาร่วมประเวณีในวันเดียว ๒ คนขึ้นไป ถือว่าเป็นหญิงแพศยาให้เอาปูนเขียนหน้าฝ่ายหญิงเป็นตาราง แล้วเอาดอกชบาร้อยเป็นพวงมาลัยแขวนคอ จากนั้นเอาขึ้นขาหยั่งประจาน หรือหากจับได้คานางคาเขา (หญิงนอนหงาย ชายนอนคว่ำ) ให้ฆ่าเสียทั้งคู่

^๑ ที่มา Peerapon เว็บไซต์ชุมชน บ้านклонไทย <http://www.klonthaiclub.com/index.php?topic=10631.0>

ถ้าฆ่าเฉพาะเมียให้ปรับหัว แต่ถ้าเมียหนีรอดตายไปได้ ก็ให้จับเมียเป็นทาสหลวง^๒ ท่านผู้อ่านจะเห็นได้ว่ากฎหมายไทยในอดีตมีบทลงโทษที่ค่อนข้างรุนแรงในเรื่องการเป็นชู้หรือมีชู้ เพราะในอดีตการเป็นชู้หรือมีชู้ เป็นเรื่องผิดจารีตประเพณีและศีลธรรมอย่างร้ายแรง แต่ในระยะหลังชาติตะวันตกเริ่มเข้ามามีอิทธิพลต่อสังคมไทยเพิ่มมากขึ้น จารีตประเพณีหรือกฎหมายต่าง ๆ ที่ล้าสมัย จึงได้รับการปรับปรุง แก้ไข โดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทำให้ในปัจจุบันการเป็นชู้หรือมีชู้ไม่ได้เป็นความผิดที่มีโทษทางอาญาแต่ประการใด

เมื่อทุกท่านได้ทราบความหมายของคำว่าชู้ และวิวัฒนาการของชู้ที่อยู่คู่กับสังคมไทยมาแล้ว ต่อไปผู้เขียนจะขอกล่าวถึงชู้ในบริบทของความรับผิดชอบทางวินัยกันบ้าง ทุกท่านคงทราบกันดีอยู่แล้วว่า ข้าราชการนอกจากต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตแล้ว ยังต้องประพฤติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและศรัทธา การมีชู้ เป็นชู้ หรือชู้สาว แม้จะไม่มีกฎหมายอาญาบัญญัติว่าเป็นความผิด แต่ก็ยังเป็นพฤติกรรมที่ประชาชนส่วนใหญ่ในสังคมเห็นว่า เป็นเรื่องน่ารังเกียจและผิดศีลธรรม เมื่อสังคมเห็นว่าเป็นเรื่องน่ารังเกียจและผิดศีลธรรม ข้าราชการที่มีพฤติกรรมดังกล่าวจึงต้องถูกดำเนินการทางวินัย

“ การมีชู้ เป็นชู้ ” และเรื่องชู้สาว สำนักงาน ก.พ.วางแนวทางการลงโทษข้าราชการที่มีพฤติกรรมดังกล่าวไว้หลายกรณี มีโทษขั้นสูงถึงขั้นปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ ไม่ว่าจะ เป็นชู้หรือมีชู้โดยสมัครใจหรือไม่ หากทั้งสองฝ่ายมีสามีหรือภรรยาอยู่แล้ว และอยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยาโดยเปิดเผย แม้จะไม่ได้จดทะเบียนสมรสกันก็ตาม ก็เป็นความผิดวินัยถึงขั้นปลดออกหรือไล่ออกจากราชการกันเลยทีเดียว ส่วนข้าราชการผู้ที่ไม่ได้มีภรรยาผูกพันทางครอบครัว แต่มีความสัมพันธ์กันในการทำงานของชู้สาวกับผู้อื่น หากบิดา มารดา หรือคู่หมั้น ร้องเรียน ก็อาจมีความผิดวินัยถึงขั้นปลดออกจากราชการด้วยเช่นเดียวกัน^๓

นอกจากนี้ ศาลปกครองสูงสุดเคยมีคำพิพากษาเกี่ยวกับกรณีการเป็นชู้ มีชู้ หรือชู้สาวไว้หลายกรณี เช่นในคดีเรื่องหนึ่งคณะกรรมการสอบสวนมีความเห็นว่าข้าราชการชายซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชา มีความสัมพันธ์ฉันชู้สาวกับหญิงซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีคู่สมรสอยู่แล้ว แม้จะไม่มีหลักฐานยืนยันชัดเจนว่ามีความสัมพันธ์ทางเพศกันหรือไม่ แต่มีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความไม่น่าไว้วางใจในเรื่องชู้สาว เช่น มีการพูดคุยโทรศัพท์ติดต่อกันทั้งกลางวันและกลางคืน การไปพักในห้องพักเดียวกันหรือไม่ก็ตาม ทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดของทั้งคู่ และแม้จะอ้างว่าครอบครัวของทั้งสองฝ่ายต่างอยู่ด้วยกันเป็นปกติสุข ก็ไม่อาจนำมาอ้างให้พ้นความรับผิดชอบได้ กรณีจึงเป็นการไม่รักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสียไป โดยไม่กระทำการใด ๆ อันได้ชื่อว่าประพฤติชั่ว ข้าราชการชายรายนั้นจึงถูกลงโทษปลดออกจากราชการ จากนั้นข้าราชการชายได้นำคดีไปยื่นฟ้องต่อศาลปกครองว่า ไม่ได้มีพฤติกรรมตามที่ถูกลงโทษ ขอให้ศาลปกครองเพิกถอนคำสั่งลงโทษ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่าเมื่อผู้ฟ้องคดีมีพฤติกรรมฉันชู้สาวกับหญิงซึ่งเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีคู่สมรสอยู่แล้ว แม้จะไม่มีหลักฐานยืนยันชัดเจนว่ามีความสัมพันธ์ทางเพศกัน

^๒ กฎหมายตราสามดวงเล่มสอง กฎหมายตราสามดวง เล่ม ๒ พระนคร โรงพิมพ์คุรุสภา ๒๕๐๕

^๓ บทความทางวิชาการ เรื่อง อุทธรณ์ก่อนทำผิด : ชู้กับวินัย สำนักงาน ก.พ. <https://www.ocsc.go.th/>

แต่การดำเนินการทางวินัยไม่จำเป็นต้องพิสูจน์โดยปราศจากข้อสงสัยถึงการกระทำความผิดดังเช่นในคดีอาญา การกระทำดังกล่าวจึงเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรงแล้ว^๔

กรมคุมประพฤติเคยลงโทษข้าราชการที่มีพฤติกรรมทำนองชู้สาวมาแล้วหลายราย ซึ่งมีบทลงโทษแตกต่างกันไป ตั้งแต่ภาคทัณฑ์ จนถึงขั้นปลดออกจากราชการ ตามแต่พฤติกรรมของผู้ถูกกล่าวหา โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม ความเสียหายต่อครอบครัว และเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของผู้นั้น ซึ่งในเรื่องนี้ กลุ่มวินัย เคยจัดทำอุทธรณ์ก่อนทำผิดในรูปแบบของการ์ตูน เอาไว้ จึงขอนำกลับมาให้ผู้อ่านได้รับทราบกันอีกครั้งหนึ่งครับ แล้วพบกันในอนาคตก่อนทำผิดฉบับหน้านะครับ... เพราะรักจึงบอก บอกก่อนใคร บางคนจะทำผิด

เปมโต ชายเต โสโก^๕

เปมโต ชายเต ภัย

เปมโต วิปปมุตตสส

นตถิ โสโก กุโต ภัย ฯ ๒๑๓ ฯ

ที่ได้มีความรัก ที่นั่นมีโศก

ที่ได้มีความรัก ที่นั่นมีภัย

เมื่อไม่มีความรักเสียแล้ว

โศก ภัย ก็ไม่มี

จัดทำโดย : กลุ่มวินัย กองบริหารทรัพยากรบุคคล กรมคุมประพฤติ

นางสาวปิยพร ภารศิลป์ นิติกรชำนาญการพิเศษ

นายศักดิ์ชัย บุญทด พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ

นายกฤษฎา กนกกุลชัย พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ

นายเกียรติ เอียดตรง พนักงานคุมประพฤติปฏิบัติการ

^๔ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ ๔๑/๒๕๖๑

^๕ พุทธวจนในธรรมบท หมวดความรัก